

Urfolk och demens: Jämlika förutsättningar och villkor?

Program

Tid: Onsdag 3 oktober 2018

Plats: Clarion Grand Hotell, Östersund/Staare, Sverige

09.00 Registrering och kaffe

09.30 Välkommen

Moderator **Liv Inger Somby** samtalar med arrangörer och intressenter

- Varför ett nordiskt seminarium om urfolk och demens? **Lars Rottem Krangnes** på Nordens välfärdscenter, **Sofia Kling** på Region Jämtland Härjedalen och **Erika Omma Unnes** på projektet Staare 2018.
- Finns åldrande och demens på den samepolitiska dagordningen? **Britt Sparrock**, sametingsledamot i Sverige och **Kristine Julie Eira**, ordförande i Sametingets äldreråd i Norge.
- Hur diskuteras demensfrågor på Grönland, en stor, glesbefolkad och självstyrande region, där urfolk är en majoritet? **Mikaela Augustussen**, Departementet for Sundhed og Forskning i Grönland.

10.00 Urfolk och demens - Vilka data och kunskaper finns globalt?

- Via video: **Kristen Jacklin**, professor i medicinsk antropologi på University of Minnesota och ordförande i The International Indigenous Dementia Research Network (NB! Videoföreläsningen är på engelska)
- Kommentarer från ett nordiskt perspektiv

10.20 Samer med demens och deras anhöriga: Berättelser, behov och lyckade exempel

Moderator **Liv Inger Somby** samtalar med bland andra

- **Sofia Näckter**, psykolog med rötter i Sirges, Jokkmokk, berättar om sina upplevelser som anhörig
- **Inger Persson**, projektledare, *Samisk helsetreff for eldre i Oslo*. Hur ser behoven ut för äldre samer som lever utanför Sápmi?
- **Eva Anette Wilks**, kurs- och aktivitetsledare på *Enhet for sørsamisk språk og kultur, Snåsa kommune*, om egna erfarenheter som anhörig och kommunens arbete med samiska frågor
- **Inger Fjällås**, *Arjeplog*, om egna erfarenheter med arbete inom vården, situationen för samer med demens och deras olika behov

Vi får även ett smakprov på norska *Aldring og helses* helt nya informationsfilm riktad mot norska samer med demens och deras anhöriga, samt informationsfilmen *Hvem ser meg?* riktad mot barn som anhöriga, i en ny version med samisk voiceover. Aldring og helses videoproducent **Lars Bull** medverkar.

11.00 Fikapaus och mingel

11.30 Samisk demensvård i Norden: Forskning och projektinsatser

- Samisk pleie og omsorg i Norden. **Grete Mehus**, ledare för forskningsgruppen *Rural and Remote Nursing and Healthcare in Arctic and North-Sámi Area* på UiT Norges arktiske universitet och **Berit Andersdatter Bongo**, tidl. forskare.
- Om prosjektet *Public dementia care in terms of equal services: Family, local and multiethnic perspectives*. **Bodil Hansen Blix**, postdoktor ved *Senter for omsorgsforskning i Nord-Norge* på UiT Norges arktiske universitet
- Samiske pasienter i det nordiske helsevesenet - Utvikling av samisk geriatrisk team. Via video: **Amund Peder Teigmo**, spesialistlækare i *almänmedicin och överläkare på geriatrisk teamet, Karasjok Helsepark, Norge*.
- Frågor och svar

13.00 Lunch

Hela norska *Aldring og helses* nya informationsfilm (33 minuter) visas under lunchen.

13.45 **Nationella demensstrategier i Norden: Ett samiskt perspektiv?**

Moderator **Liv Inger Somby** samtalar med **Frida Nobel, Socialstyrelsen i Sverige** och **Berit Kvalvaag Grønnestad, Helsedirektoratet i Norge**. Finns det ett samiskt perspektiv i Norges och Sveriges nationella demensstrategier?

14.00 **Urfolk som majoritet: Grönlands demensstrategi**

Mikaela Augustussen, tf. avdelningschef på Departementet for Sundhed og Forskning i Grönland

14.30 **Kort paus**

14.45 **Workshop med eftermiddagsfika**

Moderator **Liv Inger Somby** samtalar kort med **Lars Rottem Krangnes** och **Anna Dahlberg** på Nordens välfärdscenter samt **Margaretha Uttjek** på Umeå universitet om eftermiddagens workshop och om vilka relevanta erfarenheter vi kan ta med oss från ett nyligen avslutat nordiskt projekt om samer och funktionshinder.

Workshop i grupper:

- Nästa steg: Vad behövs för att personer med urfolksbakgrund och demens ska få bättre stöd och service i nordiska kommuner? Hur är situationen idag jämfört med för tio år sedan, hur ska situationen vara om fem år, och hur tar vi oss dit? Vad kan du göra i din roll? Vad är "prio nr 1"?
- Hur sprids ny kunskap och forskning bäst ut till praktiker i kommuner och regioner? Vad behövs för att implementera ny kunskap i praktiken? Vad kan vi ha nytta av att göra på en nordisk nivå, och vad ska vi prioritera? Finns det tillräckligt intresse för ett nordiskt temanätverk för forskare, policyansvariga och kommuner? Hur kan vi säkerställa en löpande dialog med målgruppen?

Innan grupparbetet avslutas gör alla deltagare en individuell utvärdering av seminariet via elektroniskt formulär.

Moderator samtalar kort med gruppsekreterarna och arrangörerna om resultaten av grupparbetet, gruppernas "prio 1" och vägen vidare.

16.00 **Seminariet avslutas: Mingel med förtäring och nätverkande**

Nordens välfärdscenter bjuder på mingelmat och alkoholfri dryck i en närliggande lokal på Clarion Grand Hotell.

20.00 ***Externt arrangemang: Konsert på Storsjöteatern (egen kostnad)***

Elin Teilus är sångerska och jojkare med rötter i Udtja. Kraftfullt och innerligt bjuder Elin tillsammans med sitt band på jokkar, berättelser från förr och nu och magiska improvisationer i nuet. Biljetter säljs på asmevent.se eller på dörren (kortbetalning) i mån av plats.